

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Budapesten, 2017. év november hó 28. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A testi sértés büntette miatt **a vádlott** ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2017. év május hó 11. napján kelt 21.B.414/2016/46. számú ítéletét **megváltoztatja:**

A vádlott terhére rótt bűncselekmények közül

- a testi sértés vétségének (Btk. 164.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés minősített cselekményt testi sértés büntette kísérletének (Btk. 164.§ (1) bekezdés és (3) bekezdés);
- a zaklatás büntetnének (Btk.222.§ (2) bekezdés a./ pont (3) bekezdés a./ pont) minősített cselekményt testi sértés vétségének (Btk.164.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés)

minősíti.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát **1 (egy) év 2 (kettő) hónapra**, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát **2 (kettő) évre enyhíti.**

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

A vádlott személyazonosító okmányának számát pontosítja.

A másodfokú eljárásban felmerült 16.320,- (tizenhatezer-háromszázhusz) Ft bűnügyi költséget **az állam viseli.**

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A törvényszék a vádlott bűnösségét testi sértés vétségében /Btk. 164. § (1) bekezdés és (2) bekezdés/, 2 rendbeli kiskorú veszélyeztetése büntetnében /Btk. 208. § (1) bekezdés/ és zaklatás büntetnében /Btk. 222. § (2) bekezdés a./ pont, (3) bekezdés a./ pont/ mondta ki.

Ezért halmazati büntetésül 2 év 6 hónap, börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről és elrendelte a vádlott korábbi ügyében jogerős kiszabott 1 év 6 hónap börtönbüntetés végrehajtását is. Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet ellen a vádlott és a védő jelentett be fellebbezést a bűnösség megállapítása miatt, felmentés érdekében.

A fellebbezési nyilvános ülésen a védő a fellebbezésének tartalmi körét kiterjesztette és másodlagosan már a büntetés lényeges enyhítését is indítványozta azzal, hogy álláspontja szerint indokolt védelemnek a szabadságvesztés fele részben történő kitöltését követően történő feltételes szabadságra bocsátása is. Ehhez védelem is csatlakozott.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.593/2017/1. számú ítéletében a védelmi fellebbezéseket alaptalanoknak tartotta és az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

Kizárólag az enyhítés érdekében bejelentett - módosított - védelmi fellebbezések az alaposak, mégpedig a következők szerint, egyebekben viszont alaptalanok.

Az ítélet tábla a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az első fokú ítéletet a meghozatalához vezető eljárással együtt, teljes terjedelmében felülbírált abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályok betartása megtörtént-e, vagy sem. Ezt a kérdést igenlően döntötte el, eljárási szabálysértés nem valósult meg, az elsőfokú bíróság sem az eljárás lefolytatása alkalmával, sem pedig ítéletének indokolásakor perrendi hibát nem vétett.

A törvényszék a bizonyítást a szükséges és lehetséges körben maradéktalanul lefolytatta, ennek eredményeképpen túlnyomórészt megalapozott tényállást állapított meg.

Figyelmen kívül hagyta azonban a tárgyaló ügyész perbeszédében és végindítványában azonosan előadottakat, miszerint a vádlott a cselekmény alkalmával a sértett karjának hátra csavarásával és combjának megkarmolásával a bal váll fájdalmasságát és a bal comb bőrének hámszorítását okozta, mely sérülések egyenként és összességükben is nyolc napon belül gyógyultak, tehát könnyű testi sérülések.

A részben megalapozatlan tényállást /Be. 351. § (2) bekezdés b./ pont II. fordulata/ a másodfokú bíróság az iratok tartalmára figyelemmel elsősorban az ügyészi végindítványban megfogalmazottakat, mint az iratok tartalmát alapul véve, a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja alapján akként küszöbölt ki, hogy a tényállást a most írt sérülésekkel és gyógytartammal kiegészítette.

A most eszközölt kiegészítésekkel vált tehát mindenben irányadóvá az elsőfokú bíróság tényállása a felülbírálat számára.

A vádlott felmentését célzó védelmi fellebbezések valójában nem más, mint az elsőfokú bíróság által elvégzett bizonyíték-mérlegelő tevékenységet támadják. Azt sérelmezik, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott következetesnek mondható, kitartóan tagadó vallomásával szemben a bizonyítékokat elsősorban a sértett terhelő vallomás-részeire alapította, szemben a vádlotti védekezéssel.

Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítás lefolytatása során a pszichológus szakértő számára tágabb teret biztosított, mint a törvény szerinti, szűken vett perjogi keretek, erre vezethető vissza, hogy a pszichológus szakértő a véleményében mintegy extrapolálta a sértetti előadásokat és - alapvetően a kiskorú veszélyeztetésének körében - a sértetti felelősségre helyezte át a hangsúlyt, annak ellenére, hogy a sértett ún. váddal nem illetett személy ebben a tekintetben.

Nyilvánvaló, hogy határozottabb tárgyalásvezetés esetén a szakértő számára lényegesen szűkebb keret megadása lett volna indokolt, szigorúan a bizonyítandó tényekre szorítkozva.

Kétségtelen, hogy adott esetben a sértetti - néhol kétségkívül felróhatóan látszó - magatartás nem választható el a dolgok egészétől, tekintettel arra, hogy az mindenképpen megalapozott és szakértelmet, különös szakértelmet igénylő bizonyítandó kérdés volt, hogy milyen család légkör alakult ki a vádlott éveken keresztül nyomon követhető italozó és agresszív magatartása folytán.

A szakértőnek az a megfogalmazása, miszerint az egész családi miliőt tekintve hosszú időre visszanyúló gyökerekből táplálkozó konfliktusos helyzet alakult ki, helyesen értelmezve túlnyomórészt a vádlott tevőlegességére vezethető vissza, minden egyéb, a sértettre tett szakértői megállapítást a másodfokú bíróság is a sértett részéről reaktív jellegűnek tekintett és így a sértetti közrehatás körébe nem tartozónak.

Ami a testi sértéses cselekményeket illeti, az elsőfokú bíróság ezekre nézve úgyszintén teljeskörűen lefolytatta a bizonyítást, és ugyancsak megalapozott tényállásrészeket állapított meg, alapul véve a sértettnek a sérülései elszenvedéseire vonatkozó előadásait.

Viszonylag szűkszavú indokolásában azonban nem tért ki arra, hogy a sértett bizonyos tekintetben ellentmondó, sőt túlzó vallomásokot is tett a nyomozás során (fejének a vádlott általi szorítása miatt, fogainak elvesztése...), de nyilvánvaló, hogy ezeknek az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget, így a bizonyítékokat mérlegelése körébe vonva állapította meg a tényállást.

A bizonyítékok észlelése, ideértve a hivatalból való eljárás körében feltárását is, majd pedig értékelése, mérlegelése az elsőfokú bíróság monopóliuma. Az elsőfokú bíróság van eljárásjogilag abban a helyzetben, hogy az egymással szembenálló, egymás valóságát kizáró bizonyítékokat mérlegelje, értékelje. Amennyiben megfelelő indokát adta annak, hogy mely bizonyítékokat miért fogadott el, melyeket miért nem, úgy bizonyítékmérlegelő tevékenysége eredménnyel nem támadható.

Arra nincs ugyanis lehetőség a megállapodott bírói gyakorlat értelmében, hogy megalapozott tényállás esetén a bizonyítékokat eltérően értékelje a másodfokú bíróság a felülbírálat során.

Ebből következik, hogy a bizonyítékok mérlegelését támadó és ezen keresztül teljeskörű felmentést célzó védelmi fellebbezések nem vezethettek eredményre.

Ami tehát a tényállásból a vádlott bűnösségére levont következtetést illeti, az megalapozott elsőfokú bizonyítási eljárás eredménye, és ebben a körben nem észlelt a másodfokú bíróság logikai, iratszerűségi vagy perrendi hibát sem.

Abban azonban tévedett az elsőfokú bíróság, hogy miként is minősülnek a vádlott terhére rótt bűncselekmények.

Ez a tévedés alapvetően arra vezethető vissza, hogy az elsőfokú bíróság az úgynevezett „lefejelés” cselekmény minősítésekor kizárólag a ténylegesen kialakult, nyolc napon belül gyógyuló, tehát könnyű testi sérülésekre volt figyelemmel, ezért ezt a cselekményt ekként is minősítette.

Figyelmen kívül hagyta azonban azt a köztapasztalati tény, miszerint az úgynevezett „lefejelés”, azaz a homlokcsonttal viszonylag nagy erővel az ellenfél orrára leadott „rábólintás-szerű” ütés rendszerint orrcsonttörést okoz. A köztapasztalatiságon túl az ún. regularitás okozatossági elmélete is egyértelműen ezt támasztja alá. Ennek értelmében: - az olyan magatartás amely rendszerint egy adott eredményt okoz, abban az esetben is ilyen eredményre vezet, amikor hasonló magatartást fejt ki az elkövető.

Kétségtelen, hogy a jelen esetben nem volt bizonyossággal megállapítható csonttörés és további bizonyítástól sem volt eredmény várható, de nyilvánvaló, hogy a vádlott a „lefejeléssel” a sértett orrcsontját el akart törni, illetve az ilyen eredmény bekövetkeztébe belenyugodott, tehát annak érdekében mindent megtett, az eredmény pedig kizárólag rajta kívül álló okok miatt maradt el. Ezért e cselekményét helyesen a Btk. 164. § (1) bekezdése és (3) bekezdése alapján kellett volna minősíteni azzal, hogy a bűncselekmény stádiuma a Btk. 10. § (1) bekezdése szerinti kísérlet.

A kiskorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények minősítésekor nem tévedett az elsőfokú bíróság, a vádlott e körben kifejtett cselekvősége tényállásszerű, bűnös és büntetendő.

Ami a zaklatás büntetteként értékelt cselekvőséget illeti az elsőfokú bíróság ugyancsak tévedésben volt. A zaklatásnak az elsőfokú bíróság minősítése szerinti alakzata kétségkívül önállóan is megvalósulhat. Ezekben az esetekben a zaklatás büntetteként történő önálló minősítés indokolt. Nem ez a helyzet azonban a jelen ügyben.

Az elsőfokú bíróság által zaklatásként értékelt cselekmény valójában tipikus eszközcselekménye volt a kifejtett testi sértés bűncselekményének, ennél fogva annak látszólagos alaki halmazatban áll. Amint arra több jogeset is rámutatott (így a BH.2011. 303.számú), a zaklatás bűncselekményének megvalósulásához a félelemkeltés, mint célzat meglétét követelte meg a jogalkotó.

Nyilvánvaló, hogy a vádlott által tett kijelentés, miszerint a sértett takarodjon ki a házból, ellenkező esetben elvágja a torkát, nem önállóan kifejtett és félelemkeltésre irányuló, illetve tényleges félelmet kiváltó kijelentés volt, hanem *indulati eszközcselekménye* az időben és térben azonosan megvalósított testi sértésnek. A testi sértéssel okozott sérüléshez kapcsolódóan ennek a kijelentésnek tehát kizárólag indulati jellege és az indulatiságot nyomatékosító szerepe volt.

Amint arra az ítélkezési gyakorlat számos esetben tapasztalatot látott már, az ilyen, konkrét cselekvőséget végül is meg nem valósító pusztá kijelentések nem alkalmasak önálló büntetőjogi értékelésre (pl. a sértett „agyoncsapásával”, „belének kitaposásával” való fenyegetés túlnyomórészt inkább az indulatiság kifejtésére, annak megállapítására, semmint a félelemkeltésre alkalmas, akárcsak a jelen ügyben)

Ezért e bűncselekménynek zaklatás büntetteként történő értékelésében tévedett az elsőfokú bíróság, mert ez a cselekmény helyesen a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősül és büntetendő testi sértés vétségét valósította meg.

Nyilvánvaló, hogy a zaklatás büntette miatt ennél fogva felmentő rendelkezés meghozatalára nem volt szükség, figyelemmel a 4/2007. Büntetőkollégiumi véleményben a harmadfokú eljárás tekintetében megfogalmazottakra is (látszólagos alaki halmazat).

Ekként tehát az elsőfokú bíróság ítéletét az ítélőtábla a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta.

A bűnösségi körülményeket tekintve a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által felsorakoztatottakkal, azzal, hogy a részbeni beismerő vallomás nem enyhítő, mert nem párosult a bűnösség elismerésével. /BKv. 56./

Az így helyesbített bűnösségi körülményeket alapul véve is állítható, hogy az elsőfokú bíróság eltúlzott mértékű büntetést és mellékbüntetést szabott ki, utóbbi esetben pedig nem is nevezte meg mellékbüntetési jellegét.

A vádlottal szemben kiszabható szabadságvesztés ún. középértéke (Btk. 80. § (2) bekezdés) a helyesen alkalmazott elbíráláskori törvény szerint 2 év 2 hónap. Az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy miért ítélte úgy, hogy a középértéket jóval meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabása indokolt a vádlott esetében.

Az ítéletábra álláspontja szerint - ezzel szemben - nem indokolt a középértéket meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabása; a bűncselekmények nem kirívó tárgyi súlya és nem kiemelkedő társadalomra veszélyessége egyaránt azt indokolja, hogy a mégoly kedvezőtlen előéletű vádlott esetében is inkább azt alulmúló mértékű szabadságvesztés kiszabása elegendő, különös tekintettel a megrendült egészségi állapotra, és a nem egyértelműen a vádlottnak felróható, leromlott személyi körülményeire.

Az irányadó tényállásból és az eljárás adataiból egyértelmű, hogy a vádlott alapvetően szeretettel vonzódott kiskorú gyermekei felé, erre utal elkeseredettségében írott búcsúlevele is, amit az öngyilkossági kísérlete kapcsán fogalmazott meg fiúgyermekére felé. Az eljárás iratanyagából az is kitűnik, hogy a vádlott a lakástulajdonát messzemenőig meg kívánta óvni az általa feltételezett, felesége külső férfi-kapcsolata miatti veszély okán, és az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a vádlott fiúgyermekére jelenleg is vele együtt lakik.

Nyilvánvaló, hogy a vádhatóság is azért nem tett indítványt a szülői felügyeleti jog megszüntetésére, mert maga is úgy látta, hogy a vádlott és a sértett utóbb, konszolidált gyermek elhelyezési körülményeket teremtettek a gyermekek bíróság általi elhelyezésével és ekként családi viszonyaik is nyugvópontra jutottak.

Mindezek a pozitívnak mondható körülmények egyaránt azt indokolják, hogy a vádlott esetében nem a törvény szigorát, hanem inkább annak nevelő, visszatartó erejét kell kidomborítani, ezért a szabadságvesztést lényeges mértékben enyhítette a másodfokú bíróság, mert ez szolgálja kellően a büntetés célját.

Ez a rendelkezés nem érinti a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelését, az a törvényen alapuló elsőfokú rendelkezés volt.

A közügyektől eltiltás, mint - helyesen - mellékbüntetés mértékét is enyhítette a másodfokú bíróság, mert az aránylik kellően a főbüntetés mértékéhez és igazodik a vádlott személyiségében rejlő nem komolyabb vagy fokozottabb társadalomra veszélyességhez és a bűncselekmények jellegéhez, indulati motívumához.

A kifejtettekre is figyelemmel tehát a már felhívottak alapján az ítéletábra a törvényszék ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben viszont a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azt.

A vádlott és a védő enyhítést célzó fellebbezése a már írtak szerint eredményre vezetett, ezért a másodfokú bíróság a Be. 381. § (2) bekezdése alapján az egyébként a Be. 338. § (1) bekezdése szerint a vádlottat terhelő másodfokú bűnügyi költség viselése alól egészben mentesítette őt és azt az államra terhelte.

Végezetül az ítéletábra a vádlott által a fellebbezési nyilvános ülésen felmutatott személyi azonosító okmány alapján megállapította annak számát és rögzítette hiteles személyi adataként.

Az ítélet elleni további fellebbezés lehetőségét a Be. 386. §-a zárja ki.

Budapest, 2017. év november hó 28. napján

Dr. Lassó Gábor s.k.
a tanács elnöke

Dr. Katona Tibor s.k.
előadó bíró

Dr. Kósa Zsuzsanna s.k.
bíró

A Fővárosi Ítéletábra a 2.Bf.219/2017/4. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 21.B.414/2016/46. számú ítéletének a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2017. év november hó 28. napján

dr. Lassó Gábor s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:
Németh Annamária
tisztviselő